LEMBAGA TABUNG HAJI : SUATU KAJIAN SUMBANGAN TERHADAP EKONOMI UMAT ISLAM DI WILAYAH PERSEKUTUAN KUALA LUMPUR

TENGKU AZIZ BIN RAJA ABDULLAH

IGB97035

DISERTASI INI
DIKEMUKAKAN UNTUK MEMENUHI
BAHAGIAN 11
IJAZAH SARJANA USULLUDDIN SECARA
BERKURSUS DAN DISERTASI

JABATAN SEJARAH DAN TAMADUM ISLAM
BAHAGIAN PENGAJIAN USULUDDIN
AKADEMI PENGAJIAN ISLAM
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR
2001

Perpustakaan Universiti Malaya
A510789703

PENGHARGAAN

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى خلق الانسان وعلم بالقلم وعلم الانسان

مالم يعلم والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين

سيدنا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين.

Setinggi-tinggi pujian kesyukuran ke hadrat Allah S.W.T dengan limpahan kurniaan dan izinNya yang telah menetapkan dalam akidah dan tauhid dalam jiwa ini dan mengharapkan kepada keredhaan samada di dunia mahupun di akhirat.

Selawat dan salam ke atas junjungan besar Nabi Muhamad SAW serta keluarga dan sahabat baginda.

Alhamdulillah, penulis ingin merakamkan ucapan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih yang tidak terhingga kepada penyelia disertasi ini, Yang Berbahagia Dr. Ahmad Zaki Haji Berahim @ Ibrahim, Pensyarah di Jabatan Sejarah dan Tamaddun Islam Bahagian Pengajian Usuluddin, Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya. Tanpa bimbingan dan teguran daripada beliau, mungkin penulisan ini tidak akan menjadi kenyataan. Saya hargai segala nasihat dan bimbingan daripada beliau.

Sekali lagi penghargaan dan ucapan jutaan terima kasih kepada pihak Universiti Malaya terutama Jabatan Sejarah dan Tamaddun Islam Bahagian Usuluddin, yang telah memberi kepercayaan kepada saya untuk meneruskan pengajian saya ke peringkat Sarjana.

Saya juga mengucapkan berbanyak terima kasih kepada Lembaga Tabung Haji kerana telah banyak memberi gambaran-gambaran yang jelas tentang Institusi ini. Serta dibantu dengan data-data dan fakta-fakta yang tepat dan jelas.

Tidak lupa juga ucapan terima kasih kepada Penyelia Perpustakaan Lembaga Tabung Haji, Tuan Haji Sarkawi kerana telah banyak membantu dalam bidang kajian ini.

Kepada semua pensyarah di Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya, Kuala Lumpur khususnya kepada Ketua Jabatan Sejarah dan Tamaddun Islam Pro. Madya Dr Abd Halim Hj Mat Diah. Begitu juga dengan pensyarah lain yang terlibat sama mudah-mudahan mendapat keredhaan Allah di dunia mahupun di akhirat.

9 Januari 2001

Bersamaan 14 Syawal 1421H

Tengku Aziz bin Raja Abdullah

Depan Sek. Men. Kedai Lalat

16150 Kota Bharu Kelantan

ABSTRAK

TENGKU AZIZ BIN RAJA ABDULLAH, Lembaga Tabung Haji Suatu Kajian Sumbangan Terhadap Ekonomi Umat Islam di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur.

Disertasi, Bahagian Pengajian Islam Usuluddin, Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya, Kuala Lumpur.

Lembaga Tabung Haji adalah sebuah badan berkanun yang menyalurkan perkhidmatannya kepada masyarakat Islam khususnya di dalam Pengurusan Haji. Penubuhan Lembaga Tabung Haji adalah bermatlamatkan untuk membolehkan orang-orang Islam menyimpan wang secara beransur-ansur untuk keperluan menunaikan Haji dan Umrah. Ia juga bertanggungjawab terhadap memperkembangkan lagi wang yang disimpan secara beransur-ansur dalam pelaburan yang menguntungkan bagi kebaikan pendeposit. Oleh yang demikian, secara tidak langsung dapat membantu bagi mempertingkatkan ekonomi umat Islam.

Untuk mencapai ke arah itu, penulis mendapatkan data-data yang diperlukan dengan menggunakan dua bentuk penyelidikan yang utama iaitu penyelidikan perpustakaan dan penyelidikan lapangan. Penyelidikan perpustakaan

kebanyakannya digunakan dalam hampir semua bab termasuklah bab pertama, kedua, ketiga dan sedikit dalam bab keempat. Manakala dalam penyelidikan lapangan pula penulis menggunakan beberapa bentuk metode seperti wawancara, metode soalselidik dan metode abservasi bagi mendapatkan data yang berkaitan dengan tepat.

Kajian ini memberi tumpuan kepada peningkatan ekonomi umat Islam di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur setelah tertubuhnya Lembaga Tabung Haji.

Dalam Bab Satu kajian ini, penulis memberi gambaran awal tentang beberapa perkara yang berkaitan dengan kajian ini. Antara lainnya, ialah tentang latar belakang kajian yang membicarakan berhubung dengan perkembangan Lembaga Tabung Haji dapat membentuk pertumbuhan ekonomi umat Islam di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Antara lain yang dibincangkan ialah pernyataan masalah, kepentingan kajian, batasan kajian, kajian-kajian yang lepas, pengertian tajuk bagi menjelaskan lagi maksud dan kehendak tajuk kajian.

Dalam Bab Kedua pula, penulis memberi penumpuan kepada elemen perkembangan Tabung Haji dalam menceburi bidang perekonomian. Peranan-peranan yang dimainkan oleh Lembaga Tabung Haji untuk mempertingkatkan hasil ekonomi yang bersesuaian dengan kehendak Islam. Perkembangan ekonomi ini adalah hasil dari simpanan pendeposit untuk mencari peluang-peluang yang sedia

ada atau yang baru diceburi semata-mata untuk membantu umat Islam di Wilayah Persekutan Kuala Lumpur. Di samping itu juga, penulis menumpukan kepada pengurusan haji yang dilaksanakan oleh Lembaga Tabung Haji kepada umat Islam di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Ini oleh kerana Lembaga Tabung Haji bertanggungjawab sepenuhnya terhadap kepuasan jemaah haji untuk menunaikan fardu haji tanpa menimbulkan sebarang masalah kepadanya samada daripada penerbangan, penempatan dan pengurusan haji.

Bab Ketiga, penulis memberi penekanan kepada beberapa aspek yang berkaitan dengan Lembaga Tabung Haji sebagai institusi kewangan. Ini oleh kerana ianya salah satu daripada institusi kewangan umat Islam di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Dimana Lembaga Tabung Haji sebagai penggerak kepada pertumbuhan ekonomi hasil daripada wang simpanan dari pendeposit. Untuk itu penulis telah mengemukakan tindakan Lembaga Tabung Haji menyediakan pelan tabungan. Pelan tabungan ini memainkan peranan kearah keluar masuknya wang pendeposit untuk dilaburkan dan diagihkan dalam bentuk keuntungan kepada pendeposit.

Dalam Bab Keempat, penulis membincangkan peranan Lembaga Tabung Haji kearah kempen menabung bagi peningkatan taraf hidup pendeposit.

Sehubungan dengan itu dibincang juga kegiatan-kegiatan Lembaga Tabung Haji Kuala Lumpur bagi membantu mengatasi kemiskian dengan mengadakan rumah-rumah kos murah dan sebagainya untuk dimunafaatkan oleh umat Islam Kuala Lumpur. Oleh yang demikian dengan secara tidak langsung dapat meningkat taraf kehidupan mereka. Begitu juga penulis mengemukakan cara Lembaga Tabung Haji melaburkan wang simpanan mereka dan juga munafaat yang akan diperolehi. Oleh yang demikian Lembaga Tabung Haji Kuala Lumpur telah mengadakan kemudahan-kemudahan skim-skim tabungan yang memberangsangkan ke arah mencungkil minat menabung di Lembaga Tabung Haji demi kebaikan mereka di masa depan. Oleh itu penulis mengemukakan dari mana dan kemana duit itu diperolehi dan dilaburkan serta menekankan apa faedah yang diperolehi oleh penyimpan dengan cara langsung dan tidak langsung.

Bab yang terakhir sekali iaitu dalam Bab Lima, penulis membuat rumusan terhadap apa yang dibincangkan mengikut bab-bab yang terdapat dalam kajian di sertasi ini. Sejauh mana keberkesanan yang dimainkan oleh Lembaga Tabung Haji untuk meningkatkan taraf ekonomi umat Islam di Kuala Lumpur dan cadangan-cadangan ke arah berdaya saing.

ABSTRACT

TENGKU AZIZ BIN RAJA ABDULLAH – Pilgrimage Fund: An analysis on its contribution to Muslim community in Federal Territory, Kuala Lumpur.

Dissertation for Usuluddin Faculty, Islamic Academy University Malaya, Kuala Lumpur.

Pilgrimage Fund is a statutory body established to provide services among Muslim community in Malaysia especially in the haj management. The fund was set to assist Muslim in saving their money gradually to eventually perform haj or umrah. It was also responsible in expanding the saving through profitable investment for the benefit of depositors. Indirectly it has assisted in improving the economic level of Muslim community.

To achieve this, the writer has to gather the information by using two types of research i.e. Library Research and Filed Research. Library Research was used in almost all the chapter, which includes First, Second, Third and a portion of Fourth Chapter. In Field Research, the writer used several methodologies like interviews, questionnaires and observation to obtain accurate information or data.

The research was focusing to the comparison among Muslim community in Federal Territory, Kuala Lumpur before and after the formation of the fund. This was to coincide with the topic and to produce qualitative research.

As an introduction, in First Chapter, the writer provides an overview regarding related topics to the research and analysis. Among others, it focused on the early expansion of the fund in simulating economic activities among Muslim community in Federal Territory, Kuala Lumpur. Other topics being discussed were the identification of the problem faced by the community, the importance of the research, it's limitation, overview of the past research, the definition of the topics discussed and finally to explain the purpose or the objective of the research.

In Second Chapter, the writer emphasis to the expansion element of the fund, in venturing into economic or business activities. The roles played by the Fund in upgrading the economic gain, which was suitable to Islamic aspirations. This economics growth or gain was derived from the saving made by the depositors to the fund and the role of the Fund to look for existing or new opportunities to invest or venture for sole purpose of assisting the economic status of Muslim community in Federal Territory, Kuala Lumpur. Beside that, the writer also discussed on how the Fund managed the Haj Management. The Board of the

Fund is responsible in meeting the need or expectation of Muslim community or depositors to perform haj without any hitches either from the flight arrangement visa application, accommodation and others issues related to performing haj.

In the Third Chapter, the writer was emphasizing to several aspects related to the Fund. As an Islamic Financial Institution in Federal Territory, the Fund played as catalyst to the economical growth from the income generated through the savings from depositors. For that reason, the writer will show what was planned by the Fund in maximizing profit through their investment from the money saved by depositors.

In the Fourth Chapter, the writer will discussed the activities by the Kuala Lumpur Branch of the Fund in helping to improve the income from the depositors within Kuala Lumpur. The branch has organized and developed saving schemes or facilities to encourage saving for the future among Muslim community in Kuala Lumpur. The writer also focused on how the income was generated and to where it was invested. Focused was also given to the indirect benefit from the saving.

In the last Chapter, the writer summarized which was discussed in every chapters of the dissertation as well as how effective the role of the Fund in upgrading the economic status of Muslim community in Kuala Lumpur. Few proposals were also made towards the Fund to make it more competitive in the market.

JADUAL TRANSLITERASI

Huruf ᶜArab	Huruf Latin	Contoh Asal	Contoh Transliterasi
ء	'	سأل	sa'ala
ب	b	بدل	badala
ت	t	تمر	tamr
ث	th	ثورة	thawrah
ج	j	جمال	jamāl
ح	h	حديث	hadīth
خ	kh	خالد	khālid
د	d	ديوان	dīwān
ذ	dh	مذهب	madhhab
ر	r	رحمان رحمن	rahmān
ز	z	زمزم	zamzam
س	s	سراب	sarāb
ش	sh	شمس	shams
ص	s	صبر	sabr
ض	d	ضمير	damīr
ط	t	طاهر	tāhir
ظ	z	ظهر	zuhr
ع	ᶜ	عبد	ᶜabd
غ	gh	غيب	ghāyb
ف	f	فقه	fiqh
ق	q	قاضى	qādī

ك	k	كأس	ka's
ل	l	لبن	laban
م	m	مزمار	mizmār
ن	n	نوم	nawm
هـ	h	هبط	habata
و	w	وصل	wasl
ي	y	يسار	yasār

VOKAL

Vokal Pendek

Huruf ᶜArab	Huruf Latin	Contoh Asal	Contoh Transliterasi
	a	فعل	fa ᶜala
	i	حسب	hasiba
	u	كتب	kutiba

Vokal Panjang

Huruf ᶜArab	Huruf Latin	Contoh Asal	Contoh Transliterasi
ا ، ى	ā	كاتب ، قضى	kātib, qadā
ى	ī	كريم	karīm
و	ū	حروف	hurūf

Tā'marbūtah

Contoh	Transliterasi
المكتبة الأهلية	al-Maktabah al-Ahliyyah
قلعة	qal^cah
دار وهبة	Dār Wahbah

Diftong

Huruf ᶜArab	Huruf Latin	Contoh Asal	Contoh Transliterasi
و	aw	قول	qawl
ى	ay	سيف	sayf
ى ، سيـــ	iyy	رجعى	rajᶜiyy atau rajᶜī (di akhir)
و	uww	عدو	ᶜaduww atau ᶜadū (di akhir)

Pengecualian

1. Huruf ᶜArab ء (*hamzah*) pada awal perkataan, ditransliterasikan kepada huruf A bukannya tanda ʾ.

   Contoh : أكبر Transliterasi : akbar bukan ʾakbar.

2. Huruf ᶜArab ة (*ta ᶜ marbutah*) pada perkataan tanpa ال (al) yang bersambung dengan perkataan lain ditransliterasikan kepada huruf t.

   Contah : وزارة التعليم Transliterasi : wizarat al-taᶜlim.

Tetapi sekiranya terdapat pada perkataan yang ada ال (al) atau pada perkataan tunggal atau pada perkataan terakhir, *ta ᶜmarbutah* ditransliterasikan kepada huruf h.

SENARAI KEPENDEKAN

LTH	:	Lembaga Tabung Haji
TH	:	Tabung Haji
KWSP	:	Kumpulan Wang Simpanan Pekerja
DEB	:	Dasar Ekonomi Baru
PB	:	Pengurus Besar
PBK	:	Pengurus Besar Kanan
SSTH	:	Skim Saraan Tabung Haji
OPC	:	Operasi Pejabat Cawangan
JPM	:	Jabatan Perdana Menteri
YB	:	Yang Berhormat
UM	:	Universiti Malaya
SPGUDK	:	Skim Potongan Gaji Untuk Diri dan Keluarga
SP	:	Skim Pelaburan
SPTSB	:	Skim Pelan Tabungan untuk Saraan Bulanan
SHGS	:	Skim Hadiah Galakan Sekolah-Sekolah

ST	:	Syarikat Tercatat
STT	:	Syarikat Tidak Tercatat
AS	:	Anak Syarikat
PWSBH	:	Perbadanan Wang Simpanan Bakal-Bakal Haji

SENARAI JADUAL

Jadual 2.1	:	Kes Rawatan
Jadual 3.1	:	Peratus Bonus
Jadual 3.2	:	Pembahagian Zakat Perniagaan Tabung Haji Mengikut Negeri
Jadual 3.4	:	Carta organisasi
Jadual 3.5	:	Anak-anak Syarikat LTH
Jadual 3.5	:	Jenis-jenis Instrumen Islam
Jadual 3.6	:	Agihan Pelaburan Mengikut Instrumen
Jadual 3.7	:	Jenis-jenis Pelaburan Saham
Jadual 3.8	:	Jenis-jenis Syarikat
Jadual 3.9	:	Senarai Tanah Dan Binaan
Jadual 3.10	:	Kadar Pertumbuhan Bangunan LTH
Jadual 3.11	:	Jumlah Eset Pelaburan LTH
Jadual 3.12	:	Aset terkumpul Pelaburan
Jadual 3.13	:	Carta Keuntungan Dalam Pelaburan Saham

Jadual 3.14	:	Keuntungan Dalam Saham
Jadual 3.15	:	Hasil Pendapatan
Jadual 4.1	:	Carta Aliran Aktiviti Urusan Haji
Jadual 4.2	:	Contoh Pelan Tabungan Untuk Saraan Bulanan Jika Kadar Bonus 8.0%
Jadual 4.3	:	Bayaran Bonus Tahunan LTH
Jadual 4.4	:	Bangunan Yang Di duduki Oleh LTH Dan Dijadikan Pejabat Operasi
Jadual 4.5	:	Senarai Tanah Milik LTH Kuala Lumpur

SENARAI LAMPIRAN

Lampiran A	:	Borang Soalselidik
Lampiran B	:	Peta Kedudukan Kuala Lumpur
Lampiran C	:	Peta Ibu Kota Kuala Lumpur
Lampiran D	:	Bangunan LTH Jalan Ipoh, Kuala Lumpur
Lampiran E	:	Bangunan Ibu Pejabat LTH Di Kuala Lumpur
Lampiran F	:	Projek Pangsapuri SPPTH (Tabung Haji) di Sentul
Lampiran G	:	Urusan Pendaftaran Haji di Kuala Lumpur 1997
Lampiran H	:	Kaunter Simpanan/Pengeluaran Wang Di Pejabat Tabung Haji Kuala Lumpur
Lampiran I	:	Latihan Fizikal Kepada Anggota
Lampiran J	:	Mempelajari Cara- Cara Tawaf Sebelum Berangkat ke Tanah Suci
Lampiran K	:	Pemeriksaan Kesihatan Bakal-Bakal Haji di Hospital Kuala Lumpur
Lampiran L	:	Kenderaan Yang Membawa Jemaah Haji Malaysia di Tanah Suci

Lampiran M : Klinik Malaysia di KAAIA Jeddah

Lampiran N : Kaunter Pengeluaran Wang Pejabat LTH Mekkah

Lampiran O : Membantu Jemaah Uzur di Arafah

KANDUNGAN

TAJUK	HALAMAN
PENGHARGAAN	i
ABSTRAK	iii
KAEDAH TRANSLITERASI	x
SENARAI KEPENDEKAN	xiv
SENARAI JADUAL	xvi
SENARAI LAMPIRAN	xviii
KANDUNGAN	xx

BAB SATU :

PENDAHULUAN

1.0	Latar Belakang	1
1.1	Pernyataan Masalah	8
1.2	Kepentingan Kajian	9
1.3	Objektif Kajian	10
1.4	Batasan Kajian	11
1.5	Kajian-Kajian Lepas	13
1.6	Pengertian Tajuk	15
	1.6.1 Lembaga Tabung Haji	15
	1.6.2 Sumbangan	16

1.6.3 Ekonomi 16

1.6.4 Umat Islam 16

1.6.5 Di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur 17

1.7 Metodologi Kajian 17

1.7.1 Kajian Perpustakaan 17

1.7.2 Kajian Lapangan atau Penyelidikan 18

a) Soal selidik 19

b) Wawancara 20

c) Pemerhatian 22

d) Relevan Kajian 23

1.8 Sampel Kajian 24

1.9 Perumusan Masalah Kajian 25

1.10 Tempat Kajian 27

1.11 Tempoh Kajian 28

1.12 Kesimpulan 28

BAB DUA :

SEJARAH LTH SERTA PERANAN EKONOMI DAN URUSAN HAJI

2.1 Pendahuluan 29

2.2 Sejarah LTH 30

2.3 Islam dan Aktiviti Ekonomi 35

2.3.1 Ekonomi Dari Sudut Perindustrian 39

2.3.2 Ekonomi Dari Sudut Perniagaan 40

2.3.3 Ekonomi Dari Sudut Pertanian 42

2.3.4 Ekonomi Dari Sudut Penternakan 43

2.3.5 Ekonomi Pasaran Modal Dan Pelaburan 44

2.4 Ibadat Haji dan Aktiviti Ekonomi 46

2.5 Peranan LTH Dalam Mempertingkatkan Ekonomi 54

2.6 LTH Dan Urusan Haji 56

2.6.1 Urusan Haji 56

2.6.2 Penerbitan Dan Risalah 57

2.6.3 Perkhidmatan Kesihatan Jemaah Haji 58

a) Kemudahan Kesihatan di Malaysia 58

b) Kemudahan Kesihatan di Tanah Suci 63

2.6.4 Penambahbaikan Pengurusan Haji 65

2.7 Kesimpulan 66

BAB TIGA :

LTH SEBAGAI SEBUAH INSTITUSI KEWANGAN UMAT ISLAM

3.1 Pengenalan 67

3.2 LTH Sebagai Institusi Penggerak Ekonomi Umat Islam 68

3.3 LTH dan Operasi Am Sistem Kewangannya 72

3.4 Kemudahan Urusan Simpanan dan Pengeluaran 73

3.4.1 Kemudahan Urusan Simpanan 73

3.4.2 Kemudahan Urusan Pengeluaran 84

a) Pengeluaran Biasa 86

b) Pengeluaran Skim Bayaran Bonus Bulanan 87

c) Pengeluaran Wang Di Tanah Suci 87

d) Pengeluaran Akaun Pendeposit Meninggal Dunia 88

3.5 Pemberian Bonus Kepada Penyimpan 89

3.6 Pembayaran Zakat Peniagaan Oleh LTH 92

3.7 Pengurusan Aktiviti Ekonomi dan Pelaburan LTH 97

3.8 Aktiviti Pelaburan dan Prestasinya 103

3.8.1 Pelaburan Jangka Pendek 109

a) Pelaburan Dana Wang 110

b) Pelaburan Wang Dalam Sektor Korporat 110

c) Pelaburan Dalam Unit Tabungan 112

3.8.2 Pelaburan Jangka Panjang 114

a) Pelaburan Saham 116

b) Pelaburan Tanah dan Binaan 118

3.8.3 Analisa Prestasi Pelaburan 124

a) Analisa LTH Dalam Pelaburan 125

b) Analisa Dalam Keuntungan 127

3.9 Kesimpulan 134

BAB EMPAT :

SUMBANGAN LTH DALAM PEMBANGUNAN EKONOMI DI WILAYAH PERSEKUTUAN KUALA LUMPUR

4.1 Sejarah LTH Kuala Lumpur 136

4.2 Fungsi-Fungsi Pejabat Cawangan Kuala Lumpur 138

4.3 Keperluan Kewangan 141

4.4 Sumbangan Ekonomi Kepada Masyarakat Kuala Lumpur 141

4.4.1 Pendaftaran Haji 142

4.4.2 Kemudahan Simpanan 146

4.4.3 Perkhidmatan Skim-skim di LTH 147

a) Skim Potongan Gaji Untuk Diri dan Keluarga 147

b) Skim Pelaburan Ahli KWSP Di Dalam LTH 148

c) Skim Pelan Tabungan Untuk Saraan Bulanan 149

d) Skim Hadiah Galakan Sekolah-Sekolah Malaysia 152

4.4.4 Kemudahan Pengeluaran 153

4.4.5 Kemudahan Pendaftaran Haji 153

4.5 Sumbangan Ekonomi di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur 154

4.5.1 Data Keuntungan Kepada Pendeposit Di Kuala Lumpur 155

4.5.2 Pelaburan Dalam Hartanah 156

4.6 Kesimpulan 159

BAB LIMA :

KEPUTUSAN KAJIAN DAN PENILAIAN

5.1 Pendahuluan 160

5.1.1 Kesimpulan dan Cadangan 161

5.1.1.1 Cadangan 162

i) Pasaraya 162

ii) Pelaburan Hartanah di Tanah Suci 163

iii) Penerbangan ke Tanah Suci 164

iv) Menambah lagi Pejabat Cawangan 165

v) Mempelbagaikan Pelaburan Ladang 166

5.2 Kesimpulan Kajian 167

BIBLIOGRAPI 173

LAMPIRAN 176